

MAGYARÁG

1940. Márc. 31
IX. No. 89

1. lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK TIBOR

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4.

MOLOTOVbeszéde

A Szovjet semleges marad az európai háborúban

Moszkvából jelentik: A legfelsőbb szovjetunio ülésén Molotov külügyi népbiztos nagy beszédet mondott. Beszédében a külügyi népbiztos hangsúlyozta, hogy a Szovjetunio továbbra is megőrzi a teljes függetlenségét.

— Célunk az, — jelentette ki, — hogy továbbra is semlegesek maradjunk a nyugati háborúval szemben. A Szovjet külpolitikájának függetlensége mellett tart ki és nem akar idegen államok eszköze lenni.

A külügyi népbiztos ezután a szovjet-német kapcsolatokról emlékezett meg, majd kitért az angol, francia viszonyra, amely a háború kitörése óta lényegesen rosszabbodott mindkét állammal szemben. Ennek oka legfőképpen az, hogy az angol hatóságok a távolkeleten több szovjet gőzöst foglaltak le, míg a francia hatóságok Párisban házkutatást tartottak a szovjet kereskedelmi kirendeltség irodájában.

Molotov utalt arra, hogy a német kapcsolatokkal szemben Angliában és Franciaországban a Szovjet magatartását igen tévesen látják. A finn ellenségeskedés kitöréséért Molotov az imperialista hatalmakat tette felelőssé. A finn háborúval a Szovjet ellen felhozott vádakra Molotov emlékeztetett arra, hogy mikor Olaszország Albániát megszállotta, Anglia és Franciaország semmit sem tett. A külügyi népbiztos beszédében érintette az északi államok véd szövetségének a tervét is. Molotov utalt arra, hogy a finn-orosz békeokmány világosan körülírja, hogy minden ilyen fajta szövetséget az orosz kormány maga részéről ellenséges cselekedetnek kénytelen minősíteni, mert magában rejt a revans eszméjét. Egyébként is, ha a fent vázolt véd szövetség létrejönne, az azt jelentené, hogy a szövetségbe tömörült északi államok feladták függetlenségüket.

A dunai és Balkán-államok helyzetéről is szó volt az angol-francia haditanács ülésén

Nemcsak a délkelet-európai, de a római angol köveit is Londonba rendelték

(London). A Reuter távírási iroda jelentése szerint a Times című angol lap foglalkozik az angol legfelsőbb haditanács ülésével, amelyen a lap szerint szóba került a dunai és délkelet-európai államok sorsa. A lap ezzel a kérdéssel kapcsolatban sürgeti, hogy a szövetségesek fokozott iramban folytassák a háborút és ragadják kezükbe a kezdeményezést. Ha Németország megkísérli a Maginot-vonal áttörését, vagy Anglia légi bombázását — a szövetségesek retorziója nem marad el. A lap kifejezi annak aggályát, hogy a dunai és délkelet-európai álla-

mok sorában Németország tör előre. A lap szerint elég volt a szavakból, most tettekre van szükség a szövetségeseknek a német előretörést a dunai és délkelet-európai államok sorában ellensúlyozniuk kell.

Az angol fővárosban, mint arról hírt adtunk, a délkelet-európai angol követek értekezletet tartanak. Erre az időre esik a római angol nagykövet szabadsága is. Jól informált körök tudni vélik, hogy a római angol követ nem vesz részt ezen az értekezleten, de készen áll arra, hogy azon résztvegyen.

Német repülőgépek Belgium felett

A holland kormány tiltakozott Londonban semlegessége megsértése miatt

London. (Rador). A Reuter jelentése szerint a holland kormány bejelentette tiltakozását semlegességének megsértése ellen. Az angol bombavetők ugyanis Rotterdam felett holland vadászgépet lelőttek. Az angol jelentés szerint tekintettel arra, hogy nyilvánvalóan a pilóták eltévedtek, az incidensnek valószínűleg nem lesz súlyosabb következménye.

Brüsszel. (Rador). A hivataltos belga távírási iroda jelentése szerint március 29-én reggel több idegen nemzetiségű repülőgép megsértette Belgium semlegességét. Két gépről megállapították, hogy német nemzetiségű. A belga légvédelmi ütegek tüzeltek a gépekre.

Roosevelt és Hull még családtagjaikkal sem közlik, hogy mit hallottak Wellestől

Washingtonból jelentik: Sumner Welles helyettes államtitkár, mint ismeretes, megérkezése után nyomban 45 perces megbeszélést folytatott Roosevelt elnökkel. A Stefani szerint a megbeszélést szigorúan titokban tartják. Egyébként úgy Roosevelt elnök, mint Hull külügyi államtitkár kijelentették, hogy a Sumner Wellestől hallottakból még a családtagjaikkal sem közölnek egyetlen részletet sem.

Románia felépít egy falut Törökország földrendgessújtotta vidékén

Városokban havi 4—500 lej, falvakban havi 300 lej lesz a hadisegély

Bucurestiből jelentik: A kormány tagjai március 29-én déli 12 órakor minisztertanácsot tartottak. Tatarescu miniszterelnök elnökléte mellett. A minisztertanács kimondotta, hogy a kormány magáévá teszi azt a parlament kezdeményezésére benyújtott törvényjavaslatot, amely szerint Románia felépít egy falut Törökország földrendgessújtotta vidékén. A minisztertanács ezután a bevonultak családtagjainak kiosztandó segélyek összegét április 1-től kezdődően a következőképpen állapította meg: a fővárosban 600 lei havonta, törvényhatósági városokban havi 500 lei, megyeszékhelyeken havi 450 lei, más városokban havi 400 lei, falvakban 300 lei.

A kamara pénteken délután megkezdte a parlament ini-

ciatívából benyújtott törvényjavaslat tárgyalását. Gafencu külügyminiszter felszólalt és a kormány nevében csatlakozott a javaslathoz, amellyel Románia ki akarja fejezni rokonszenvét a baráti Törökország iránt. A kamara egyhangulag elfogadta a törvényjavaslatot. A céltörvény tárgyalását Ralea munkaügyi miniszter kérésére elhalasztották. A szenátus a telepítési törvényjavaslatot tárgyalta. A vita során felszólalt A. T. Cuza királyi tanácsos, aki hangoztatta, hogy a telepítés kizárólag az etnikai román lakosságra vonatkozhat.

Öfelsége pénteken dekrétumot írt alá, amelynek értelmében Constantin Flondor udvari marsallt egy évi időtartamra a rádiótársaság elnökévé nevezték ki.

Péntek délután a Pece ismét kilépett medréből Éjszakára a víz apadni kezdett

(Oradea — Nagyvárad). Az olvadás folytán előállott árvízveszedelem elmúlt ugyan, de a telepeket ismét árvízveszedelem fenyegeti abból az alkalomból, hogy a Körös felső folyásán az elmúlt napokban nagymennyiségű csapadék esett. Az utóbbi huszonnégy órában az esőzés megduzzasztotta a Pece vizét, ennek következtében ama helyeken, ahol az árvíz az elmúlt napokban jelentős károkat okozott, ismét talajvíz lépett fel.

Az Össi telepen a templom környékén, a 22-es és 48-as utcák környékén a talajvíz kitört s megnövekedése több házat öntött el ismét. Gherman Viktor és dr. Sólyom Kálmán alpolgármesterek kiszállottak a veszélyeztetett telepre és nyomban megtették a szükséges intézkedéseket. A polgármesteri hivatal intézkedésére a köztisztasági hivatal kocsijait, valamint katonákat vezényelték ki, akik megkezdték a védőgátak emelését,

mert a Pece az aradiuti vámnál kilépett medréből és az Össi telep felé nyomult. Este hét óra tájban érte el a Pece patak a tetőzést. Ettől az időponttól kezdve a mérnöki hivatal jelentése szerint a Pece szintje esett és így remény van arra, hogy a telep lakói az újabb áremelkedés következtében nem kerülnek veszélybe. A mérnöki hivatal egyébként mindent megtesz, hogy a telep felől elhárítsa a veszélyt.

Közelharcban agyonlőtték egy lengyel banditát

(Lublin.) A lublini rendőrség értesítést kapott, hogy Bilinszky lengyel bandita fegyverrel megölt több német rendőrt, akik közül három súlyosan megsebesített. A rendőrség körülfogta Bilinszkynek Staravice helyiségben lévő házát és házkutatást tartott. Bilinszky elrejtőzött a

ház padlásán és fegyveresen állott ellent, miközben megsebesített egy német és egy lengyel rendőrt. A harc során a rendőrök végül agyonlőtték Bilinszkyt. A jelentés megjegyzi végül, hogy a bandita hosszú ideje rettegésben tartotta a környéket.

Rémdráma egy mexikói város temetőjében

(Mexico-City). Cuatitlan városának temetőjében borzalmas tömegmészárlás történt. Egy temetés alkalmával a gyászoló közönségből két paraszt

csoport összeveszett, verekezés kezdődött, revolverlövéses durrogatok és a csata végén 20 halott maradt a temető sírhantjai között.

„Lebukott” az öreg betörő

Gyanus, ha a rovottmultu tolvaj terítőt kínál eladásra.

A múlt hét folyamán ismeretlen tettesek betörték Zoltán Simonné, Saguna-ucca 5. szám alatti lakására és a lakást kifosztották. Zoltánné feljelentést tett a rendőrségen és a bűnügyi osztály detektívjei bevezették a nyomozást. Tegnap délelőtt kinn jártak a piacon Sucigan és Bradea detektívek, amikor észrevették, hogy egy ember asztal terítőt és kézi munkát kínál eladásra. A detektívek felismerték, hogy az illető Juhász István, 54 éves rovott multu betörő, aki már

sok munkát adott a rendőrségnek. A detektívek rászóltak Juhászra:

— Mit csináltál megint Pista? Honnan van ez a szép terítő?

Juhász zavarba jött, de azért rögtön kész volt a válaszsal:

— A feleségemé a terítő, ő adta ide, hogy adjam el.

— Na akkor bemegyünk a rendőrségre és megnézzük, hogy került a feleségedhez a terítő.

Azonban még nem kellett a rendőrségig menni, mert Juhász utközen megszólalt:

— Ha már itt tartunk, megmondom, hogy nem a feleségemé a holmi, hanem a Saguna utcában „dolgoztam” és a harmadik emeletről szereztem a terítőt.

Juhász rövidesen előadta a többi lopott holmit is. A lo-

Cezar Petrescu Párizsban

(Párizs — București) Richard Fransovici párizsi nagykövet ebéden látta vendégül a párizsi nagy lapok szerkesztőit. Cezar Petrescu, a Romania főszerkesztőjének tiszteletére. Cezar Petrescu érintkezésbe lépett a francia külügyminisztérium és tájékoztató minisztérium illetékes köreivel és a párizsi sajtó- és irodalmi körökkel.

— Chirila polgármester Clujra utazott a költségvetéssel. — Chirila Augustin polgármester, Popeșcu Nicolae igazgató, a pénzügyi osztály főnökének társaságában tegnap Kolozsvárra utazott a költségvetés jóváhagyása végett.

pott dolgokat visszaadák a károsultnak, az öreg betörőt pedig átadják az ügyészségnek.

Anglia visszaküldi nagykövetét Moszkvába?

Angol illetékes körök cáfolják a hírt

(Párizs — Universul jelentés) A „Petit Parisien” értesülése szerint Williams Steeds a moszkvai angol nagykövet szabadságának lejártával ismét elfoglalja hivatalát. Az angol kormány ezzel is dokumentálja, hogy a Szovjettal továbbra is a jó viszony fenntartását kívánja.

A „Petit Parisien” hírével kapcsolatban illetékes körök kijelentették, hogy az angol kormány semmi okot sem lát fennforogni arra nézve, hogy

Seeds a szabadságát megszakítsa. Ezt a kérdést az angol kormány jelen pillanatban még fontolóra sem vette.

Közzétették a harmadik háborús angol veszteséglistát

700 halott a tengeri háboruban.
11 a fronton

London. (București rádió-jelentés). Az angol tájékoztató minisztérium közzétette a harmadik háborús veszteséglistát. A listán 700 katona és tiszt szerepel aki a tengeri vagy légi ütközetben esett el és 11 katona, aki a fronton

esett el.

A minisztérium közli, hogy a londoni szülőknek csak 10 százaléka volt hajlandó gyermekeit összeírni elköltöztetés céljából, arra az esetre, ha a légi támadások London ellen veszélyesebbé válnak.

Németország nem támadja meg az amerikai hajókat?

Washington. (București Rádió jelentése). Az Egyesült Államok külügyminisztériuma közli azzal a hírrel kapcsolatban, hogy a német kormány

közölte, hogy amerikai hajókat nem fognak megtámadni német hajók — hogy ez a kijelentés még nem érkezett meg az amerikai külügyminisztériumhoz.

Bélyegző

rendeléseket felvesz a
Pásztor Ede cég
Piața Mihai Viteazul 4.

A rekvirálási törvény ismertetése

15. Jelen törvényben meghatározott esetekben bármely katonához tartozó vagyontárgy — bárkinek legyen birtokában — elrekvirálható, aminél bármilyen szolgálattal teljesítése igénybe vehető úgy a hadsereg, mint más minisztériumok érdekében, ha ezt az ország általános érdeke kívánja. Ebből a célból bármely szolgálattal teljesítése kérhető, behívható és a hadsereg, vagy más állami szolgálattal hasznára igénybe vehető bármely polgári személy, férfi vagy nő, amennyiben nem teljesíti be 70. életévét, akár egyszerű munkásról vagy iparosról, akár szabadfoglalkozásúakról, vagy specialistákról, akár állami, köz-, vagy magánvállalat nyugdíjasáról van szó.

16. A rekquirálás címén igénybe vett személyeket a lehetőséghez képest szakképzettségük és alkalmazhatóságukhoz képest lakóhelyükön kell foglalkoztatni.

17. Az igénybe vett személyek díjazása a rekquirálások évi tarifája vagy a kérdéses időben kiadott rendelkezések értelmében történik.

18. Mozgósítás, vagy háború idején azok a személyek, kik a hadsereget kísérik és a hadsereg valamely szolgálattal vagy ellátási szervétől függnek, valamely szerv személyzetéhez tartoznak, vagy rekquirált hajó, gyárüzem, iparvállalat, vasút, sító, személyzetét kiegészítik, a reájuk bízott szolgálattal folyó minden mulasztásért a katonai büntetőtörvénykönyv és fegyelmi szabályzat rendelkezései értelmében felelősségre vonhatók. Ez a rendelkezés a 15. szakaszban megjelölt polgári személyekre is vonatkozik.

19. A csapatok beszállásolására békében igénybe nem vehetők: 1. A királyi család ingatlanai, Öfelsége II. Károly király, vagy a királyi család tagjainak lakására szolgáló épületek és a Korona-uradalomhoz tartozó ingatlanok. 2. A külföldi követségek és konzulátusok irodáit, lakosztályait magába foglaló épületek. 3. Állami, tartományi, megyei, városi és községi hivatalok épületei, amennyiben ezekre hivatalos célból feltétlenül szükség van. 4. Az állam által elismert felekezeti templomai és imaházai. 5. A közoktatás céljára rendelt épületek azon részei, melyekre feltétlenül szükség van. 6. Kórházak, amennyiben rendeltetésükre még akarják változtatni. 7. Kulturintézmények, árvák és szegények menháza, múzeumok és közhasználatban levő könyvtárak helyiségei. 8. Fogházak és javítóintézetek. 9. Apácák zárdái. 10. Kolostorok ama részei, melyek kizárólag a szerzetesek szükséges lakására és szerzetesekre szükségesek. 11. Iparvállalatok épületei, amennyiben az üzem folytatására szükségesek.

EGY NŐ,

aki negyvenhat napig aludt...

Jól érzi magát, semmi baja és husvétkor karácsonyfát gyújtott, mert a karácsonyt átáludta

Gyermekkorunknak kedves meséje volt Csipkerózsika története, aki száz esztendőig aludt és csak a daliás királyfi csókjára nyitotta fel szemét. Ezt a mesét néhány évvel ezelőtt az Egyesült Államokban már lekopirozta az élet: egy fiatal leány egyházban átáludt, ha nem is száz esztendőig — de legalább is jónéhány hónapig. Annakidején az újságok hasábjait írta róla.

Csipkerózsika csodálatos meséje most — némi módosulással — Budapesten is megismétlődött. Korek Julia, Aradi ucca 28. földszint 5. szám alatti lakásán 1939. december 14-én aludt és csak 1940. január 29-én ébredt fel, tehát negyvenhat napot, kishiján hét hetet aludt egyfolytában.

Fölkeresjünk az 56 éves Korek Juliát és beszélgetjünk vele az esetről.

— Máig sem tudom, mi történhetett velem — kezdi mesélni csendes hangon a régies bujtortáji, kétszobás lakás derecsdó hajó, szikár főbérletője — csak arra emlékszem, hogy december 14-én délután fáradt, gyengének éreztem magam. Megittam egy csésze teát és már este hajkor lefeküdtem. Az ágyban néhány percre még gondolkodtam, hogy mit is vegyek majd magamnak karácsonyra, amikor elszenderültem. Amikor felébredtem, egyedül voltam itt. Kipihenjek de nagyon gyengének éreztem magamat. Megnéztem az órát. Fél tíz múlt öt perccel. Világos volt, tehát délelőtt. Jó nagyot aludtam — gondoltam magamban — aztán felkeltem és kinéztem az ablakon. Elcsodálkozva láttam, hogy csupa fehér az ucca, óriási hófölg borítja a környéket, pedig este, amikor lefeküdtem, még hirehamva se volt a hónap. Fehér karácsonyunk lesz, ez volt az első gondolatom és nagyon megörültem neki.

— Mikor tudja meg, hogy a karácsony már egy hónapja elmúlt?

— Tíz órakor bekapcsoltam a rádiót, hogy meghallgassam a híreket. Nagy bosszúságomra a hírekben csupa olyan eseményre utaltak, amelyekről előző napon szó se volt, sem a rádióban, sem az újságokban. Éppen el akarjam zárni a készüléket, amikor egyszerre csak újra megszólal a bémondó: Ma, január 29-ike, hétfő... Első pillanatban arra gondoltam, hogy rosszul hallok, de aztán még többször előfordult a nap ismeretében a január 29-iki dátum. Csaknem elájultam az izgalomtól. Azt gondoltam, valami nagy bajom esett,

megbomlott a felfogásom, vagy talán meg is örültem. Heves szívdobogást kaptam és nem merem kimenni a szobából, pedig nagyon éhes voltam.

— Hogyan tudja meg a valóságot?

— Délben hazajött az albérlőm, Réta István, aki megállt az ajtóban s egy darabig némán fürkészve és sajnálkozó tekintettel nézett rám, majd így szólt:

— Nagyságos asszony, az Isten áldja meg, legalább egy szót mondjon végre, hogy mi van magával.

— Nem tudom, feleltem — azt hiszem, megörültem.

Albérletőmnek felragyogott az arca.

— Csakhogy megszólalt végre — kiáltott fel, hej, hej, hasztalan faggattam. — Aztán elmondotta, hogy csakugyan január 29-ike van, én december 14-ike óta némán feleküdtem, néha felnyitottam a szemem és fel is keltem, de úgy viselkedtem, mint az alvajáró. Megittam a tejet, amit ő egy bögrében a kezembe adott, aztán lefeküdtem és aludtam tovább. Nem akartam elhinni, a mit Réta elmondott. Azt hittem, hogy csak vaskos tréfa. Erre újságokat vettem elő a zsebéből, azokon is január 29-iki dátum volt. Most már el kellett hinnem, hogy csakugyan negyvenhat napig aludtam.

— Szóval Réta kívül senki sem tudott a dologról?

— Senki, ha csak ő nem

szólt róla valahol. Én hozzám soha senki nem járt. Gyermekkorom óta embergyűlölő vagyok. Különösen a férfiakat gyűlölöm.

Felkapja a fejét és élesen mondja:

— Engem még nem csókol meg férfi soha. Pedig szép és gazdag lány voltam. Összesen huszonhét kérészt kosaraztam ki, köztük egy török arisztokrata is, akivel Bécsben ismerkedtem meg. Azóta elszegényedtem, megöregedtem s egyedül maradtam, de nem bánom meg, hogy nem mentem férjhez.

Korek Julia tehát nem mindenben hasonlít a mesebeli Csipkerózsikához.

— Milyen álmait voltak a különös hét hét alatt? — érdeklődünk tovább.

— Nem álmodtam én semmi mást, csak azt, hogy karácsony volt. Nagyon szép karácsony. És azt sajnálom, hogy ez nem volt igaz.

Hirtelen felélénkül:

— De azért volt nekem karácsonyom: husvétkor. Nagyszombatban gyújtottam meg a gyertyákat a fécskán. Számomra az idén Jézus feltámadásakor volt születése. Azt hiszem, a jó Isten nem haragszik meg rám ezért. Hiszen én nem felejték róla, hogy átáludtam a karácsonyt...

Szépirodalmi könyveket, regényeket, csakis újdonságokat vesz. Cím a kiadóban. 664

Londonba rendelték tanácskozássra Délkelet-Európa és a Balkán angol nagyköveteit

London. (Rádió Bucuresti Reuter). Az angol külügyminiszterium a délkeleteurópai és balkán államok angol követeit Londonba rendelte tanácskozás végett. Az angol követek április elején érkeznek az angol fővárosba. Ugyan ebben az időben Londonban fog tartózkodni a római angol nagykövet is.

bármilyen

HA NYOMTATVÁNY-ra

volna szüksége, kérjen előbb árajánlatot a

PÁSZTOR EDE

cégtől, amely modernül felszerelt nyomdájával a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Telefonhívásra megbízottunkat azonnal kiküldjük. Piața Mihai Viteazul 4. Telefon 28-00

Alkalmazott és Tisztviselő Ujság

Megélni szeretnénk

Régi igazság, hogy a közös baj közelebb hozza egymáshoz a szenvedőket. A közelmúlt eseményei szemléltetően bizonyították be nekünk, alkalmazottaknak és tisztviselőknek e tétele helyességét.

A magánalkalmazott tábor soha nem volt tulfizetve. A múlt év őszén, amikor az ugynevezett normális idők véget értek és a nyugaton kitört háboru folytán az árak naponta sőt óránként emelkedtek, kicsuszott a talaj a fix fizetésű kisemberek lába alól. Rá kellett döbbsenniük, hogy fizetésük — a pénz vásárló erejének csökkenése folytán — napról-napra kevesebb. A gyáros és kereskedő áthárítja a terheket a fogyasztó tömegekre. De mit tegyen a az alkal-

mazott és a tisztviselő? Kéri fizetésének felemelését. A legtermészetesebb és legegyszerűbb megoldás az lett volna: a fizetéseket az általános drágulás arányában emelni.

A kérések azonban süket fülekre találtak. Itt-ott adtak kisebb javításokat, esetleg drágasági pótlékot, de sehol sem történt komoly, a viszonyoknak megfelelő és a körülmények kényszerítő követelésének megfelelő rendezés.

A létfontartási ösztön is azt parancsolja az embernek, hogy élni kell. És az alkalmazott és tisztviselő élni akar. De nemcsak élni, hanem megélni is szeretne.

Eszébe jutott, hogy van egy hely, ahol meghallgatják panaszait, ahol megértéssel van-

nak bajai iránt. Az alkalmazottak és tisztviselők tömegesen keresték fel a szakmai szervezetet, a Céhet. Itt egymással és egymás között meg-hányva-vetve problémáikat, kérdéseiket és gondjaikat, rájöttek arra a nagyon is egyszerű felismerésre, hogy a problémák megoldása főképpen saját erejükben, összetartásukban van.

A most folyó akció, mely azért indult, hogy biztosítsa a falat kenyeret, az életet az alkalmazottaknak és tisztviselőknek, sikerülni fog. Sikerülnie kell, mert igazságos, mert jogos és mert egy hatalmas tábor, egy emberként, egymással teljes szolidaritásban áll az akció mögött.

Barna Lajos

Jogos tehát az a kívánság, hogy a koncentráltaknak vállalataikkal szembeni jogi helyzetét sürgősen és a tízezrek érdekeinek megfelelően kell rendezni. Ezt annál is inkább kerjük és igényeljük, miután a tervbevetett segélyezés egyáltalán nem jelenthet megoldást a tisztviselő és alkalmazott részére.

A létminimum kérdése az, amely sorrendben kíváncsodik a papirra, hiszen még mindig fájdalmas tényt képeznek az 1000, 1200 és 1500 leies havi fizetések. Ennek pedig mielőbb el kell tűnnie a láthatárról, mert ez munkánk szegélyenteljes lebecsülését jelenti, ugyanakkor, amikor a vállalatok kereseti viszonyai egyáltalán nem rosszabbodtak, sőt határozottan javultak.

Ugyaníde kíváncsodik a magántisztviselői nyugdíj és végkielégítés kérdése is, amely előbb-utóbb megoldást kell nyerjen.

Mindezen problémák azonban szorosan egybefűződnek szakmai szervezetünk kiépítésével. Minden egyes tisztviselő és alkalmazott de kell lépjen szakmai szervezetünk kereteibe, mert csak így leszünk képesek az eléünk tornyosuló problémáinkat közösen megoldani.

Problémáink

A tisztviselő, az alkalmazott mindennapi gondjai azok, amelyek az érdekvédelem terén határozott irányítást és magatartást követelnek. Ennek a társadalmi rétegnek a védelme képezi feladatunkat és célkitűzéseinket, amelynek minden körülmények közt — természetesen az adottságok és a lehetőségek határai között, eleget akarunk és fogunk tenni.

Elindulva ezen a mesgyn, mindennek előtt a drágaság szörnyű átkával találja magát szembe a szerencsétlen fix fizetésű tisztviselő és alkalmazott, amivel szemben csak a közös megegyezés jelent némi védelmet. Szakmai szervezetünk kötött az utóbbi hónapokban néhány tucat ilyen szerződést és azok a tisztviselők és alkalmazottak, akikre ezek a szerződések kiterjesztik érvényüket, tudják legjobban, hogy ez a módszer ténylegesen nyújt részükre védelmet a mind fokozódó drágasággal szemben.

Ezen szerződéses viszonyt ki kell terjesztenünk minden egyes tisztviselőre és alkalmazottra. Tehát folytatnunk kell küzdelmünket ezen szerződéseknek minden vállalatra való kiterjesztése érdekében.

Ezzel egyvonalba esik ma már a koncentrált kollegáink helyzete is. Véleményünk szerint indifferens, hogy a koncentrált alkalmazott vagy tisztviselő két éve van e már jelenlegi alkalmazásában, hogy vannak e öten ugyanannál a cégnél és hogyan súlyosabb családi kötelezettsége van-e, vagy kevésbé súlyos és ezért nézetünk szerint minden tiszt-

viselő és alkalmazott részére törvényesíteni kell cégétől legalább a félfizetését. Lehetlenség az, hogy az ország védelmét ellátó, kötelességét teljesítő alkalmazottal szemben

cége minden kötelessége szüneteljen, ugyanakkor, amikor a hadbavonult munkakörét az itthonmaradottak látják el, anélkül, hogy a cég helyettesített volna fel.

A kereskedő társadalomhoz

Nem véletlen, hogy éppen napjainkban szerveződtek meg az alkalmazottak és tisztviselők. Egy olyan egységet teremtve meg sorakösz, mely minden jogtalanság útjában áll s amely egység az élet adottságainak és körülményeinek kényszerítése folytán ki kell követelje a maga megélhetési alapját és a magánalkalmazott családok részére a holnap biztosítását.

Az egy foglalkozási kategóriában dolgozó embereknek érdekük, hogy a munkafeltételeiket fizetési és megélhetési nivóikat megjavítsák.

A világ békéjét veres háborúval zavarják meg és ezek súlyosan életérdekeinkben érintenek bennünket.

Első számú ellenségünk, — és minden dolgozó és vagyon nélküli ember ellensége, a spekuláció és ennek megjelenési formája: a drágaság.

Az állandóan és rohamosan fokozódó általános drágaság súlyos problémákat vet fel, különösen a munkavállalók osztályában.

Ma már odáig fokozódtak a megélhetési nehézségek, — és problémák, hogy maga Öfelsége jelentette ki legutóbbi trón beszédében, hogy „különös figyelmet fordítunk a gazdasági kérdésekre, amelyek súlyosabbakká váltak...”

A kereskedelmi alkalmazot-

tak és tisztviselők most folyó kollektív akciója így nyeri el mély dokumentálását annak, hogy nemcsak törvényes, de időszerű és a legmagasabb fórumok előtt is támogatott.

A kollektív szerződésben foglalt követelések minimálisak, nem túlméretezettek — hallatta véleményét egy autentikus személy. Összehasonlítva a követelést a mai megélhetési nehézségekkel és csökkentett lehetőségekkel, úgy azonnal megállapítható, hogy semmivel sem több, mint a szükségletek maximuma, de nem is kevesebb, mint amennyi a becsületes és tisztességes megélhetéshez szükséges.

A kérdést igazságosan kell megoldani és ki kell küszöbölni a differenciákat, — mondotta Öfelsége trónbeszédének egyik kitételében.

Ez az igazság....

Azok, akik a mai gazdasági körülményekhez tudtak igazodni, a tulajdonukban lévő árukkal, és régebbi nivójukból ezáltal nem veszítettek semmit úgy a kereskedő társadalomnak be kell látnia, hogy az alkalmazottak, tisztviselők is igazodni akarnak a megélhetési viszonyokhoz, és ők sem akarnak régebbi — viszonylag jobb — életnivójukkal alászállani.

Tehát jóakarata, megértő mentalitása a kereskedő társadalomnak nyilvánuljon meg

ott, hogy elismerjék — mint ahogy saját magukban el is ismerik — az alkalmazottak, tisztviselők kívánságait. Mint időszerűt, mint aktuálisat és sürgőset és ennek folytán, — mint jogosat, amely kívánságot nem lehet másképp teljesíteni, mint a munkaügyi törvényben is előírt kollektív munkaszerződésben foglalva

Ezen munkaszerződés aláírása és mind két félre érvénybe léptetése legyen a béke-jobb nyújtás hogy újból megértően harmónikusán együtt dolgozhasson — mindkét fél érdekében — főnök és alkalmazott és az üzlet, valamint a szabadkereskedelem tovább fejlesztésében.

Üveges István

Még kapható

Gál-féle

**Román-Magyar
Magyar-Román
Zsebszótár**

(egybekötve) **Ara 25 lei.**

Pásztor papirkereskedés

Oradea, Piața Mihai Viteazul
4. sz. Telefon 2800.

Légvédelmi tanfolyamok áprilisban

Az áprilisi légvédelmi tanfolyamok sorrendje a következő:

Az A kezdőbetűsök részére április elsején.
B-betűsök 2-án.
C és D betűsök 3-án.
E és F betűsök 4-én.
G betűsök 5-én.
H betűsök 6-án.
I és J betűsök 8-án.
K betűsök 9-én.
L betűsök 10-én.
M betűsök 11-én.
N betűsök 12-én.
O betűsök 13-án.
P betűsök 15-én.
R betűsök 16-án.
S betűsök 17-én.
T és U betűsök 18-án.
V betűsök 19-én.
Z betűsök 20-án

tartanak előadásokat a Károlyi Kőr épületében (str. Regele Carol II. No. 5.) délután 9—11 órák között.

— Előléptetések a pénzügyigazgatóságon. A pénzügyminiszter Tominc Rudolf szeszelenőrt főellenőrré, Magureanu Andrei osztályfőnököt — aki a Somes helytartóságnál teljesít szolgálatot — szolgálati főnökké léptette elő. Mindkét kinevezés általános megelégedést keltett úgy a közönség, mint a tisztviselői kar körében.

Száz meghűlés grippe
DIANA
bedörzsölés

— Érvényben maradnak áprilisra a márciusi maximális árak. Dr. Gherman Victor alpolgármester tegnap rendeletet adott ki, amelynek értelmében a márciusi maximális árak áprilisra változatlanul érvényben maradnak.

— Be kell jelenteni az összes lengyel menekülteket. — Az összes ház és szálloda tulajdonosok tudomására hozzuk, hogy nem adhatnak szállást egyetlen lengyel menekültnek — sem polgároknak, sem katonáknak — akiknek nincs tartózkodási engedélyük és nem rendelkeznek a vármegyei prefektúra által kibocsátott személyazonossági igazolvánnyal és az összes itt lakó lengyel menekülteket 24 órán belül be kell jelenteni a népepedési hivatalnál. Gritta Ovidiu rendőrkésztor.

— Ludusnál átszállással közlekednek a vonatok. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatóságának jelentése szerint Ludus (Marosludas) előtt az áradás meggyengítette a hidat. A tehervonatok közlekedését beszüntették, a személyvonatok átszállással közlekednek. Az áradás elmosta Alsóvisónál a töltést. Sziget és Borsa között a személyvonatok átszállással közlekednek.

Három szerzetest agyonlőtt, ötöt megsebesített egy ámokfutó kapucinus-barát

Rómából jelentik: Véres dráma játszódott le a Palermo melletti Tagliamo helység kapucinus-zárdájában. Egy szerzetes reggeli mise közben hirtelen megőrült, kétesővű vadászfegyvert ragadott elő s vakon lövöldözni kezdett. Egy barát azonnal meghalt, kettő kórházba szállítás közben szenvedett ki. Három szerzetes súlyos, kettő könnyebb sérülést szenvedett. Az ámokfutó szerzetes ezután a közeli erdőségbe menekült. Elfogták és elme-gyógyintézetbe szállították.

Vérbefulladás lakodalmi mulatság

Kétévi fogházra ítélte az oradeai büntetőtábla a gyilkos legényt

(Oradea — Nagyvárad). A múlt év novemberében heted-hét országra szóló lakodalom volt Ciul Vasile, a szatmármegyei Kányaháza községbeli gazda házában. Az unokája, Bumb György a szomszéd faluból nősült és a vidék legzebb leányát vitte a házhoz. A menyegzőre hivatalos volt a két község egész fiatalsága és két nap, két éjjel állt a vigalom. A második éjszaka Coara Dumitru és felesége is elment a menyegzőre.

Amikor beléptek a lakodalmi házba, Bura Vasile a terem közepén táncolt. Coara felesége odaszólt Burának, hogy menjen arrébb, mert ő is táncolni akarnak. A fiatalember udvariasan válaszolt, hogy: csak tessék, van itt hely. De nem ment arrébb.

Cocoarané még egyszer figyelmeztette, majd arrébb nyomta egy kicsit Burát. A fiatalember erre kétszer pofon vágta az asszonyt. Coara feleségre vonta a fiatalembert. Veszekedés kezdődött, Coara bicskát rántott és fejbeszura Burát. A fiatalember erre kirohant, elszaladt a közelben levő házhoz és egy hatalmas dorongot vett magához. Mire visszaért a lakodalmi házhoz, Cocoarék már távozóban voltak és Bura az utcán találta őket. Coara észrevette, hogy a fiatalember közeledik és futásnak eredt. Bura utánvetette magát. Háromszor körülszaladták a házat, amikor Bura utólérte és a doronggal Coara fejére sújtott. A 43 éves ember összeesett és — szörnyethalt.

A vizsgálóbíró a vallomások alapján, emberölés címén helyezte vád alá Bura Vasile. Az áldozat többgyermekes öz-

vegye 200.000 lei kártérítést követelt. A tegnapi tárgyaláson Bura — miként eddig is — azt hangoztatta, hogy nem akart ölteni.

Dr. Jeremia főügyész ezzel szemben emberöléssel vádolta. A dorongért ment haza és azért kergette az utcán, hogy

agyonítse.

A büntetőtábla emberölés rimén mondta ki bűnösnek Burát Vasile és ezért kétévi fogházbüntetésre ítélte. Ezenkívül 50.000 lei kártérítés megfizetésére kötelezte. A büntetésből 4 hónapi vizsgálati fogságot beszámítanak.

Nem a nagyvezérkarhoz kell benyújtani a rekvirálásokkal kapcsolatos kérvényeket

A nagyvezérkar 19-es számú közleménye

A nagyvezérkar az elrekvirálható javak tulajdonosainak tudomására hozza, hogy az állatok, kocsik, hákok, kerekpárok rekvirálás alól való felmentésére irányuló kérvények az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz intézendők, amely az új rekvirálási törvény és a fennálló rendeletek értelmében intézi el a kérvényeket. Az autók rekvirálás alól való felmentésére irányuló kérvények az illetékes hadseregparancsnoksághoz intézendők, amely az új rekvirálási törvény és a nagyvezérkar rendeletei értelmében intézi el a kéréseket. A régebben elrekvirált holmik visszaszolgáltatására irányuló kérvények kizárólag azokhoz a katonai egységekhez intézendők, amelyeknél a rekvirált tárgyak vannak. Ezek a katonai egységek a lehetőség háfárain belül intézik el a kéréseket és minden esetben értesítik a rekvirálási ügyre vonatkozó kérvényt elintézés nélkül ad acta tesz.

Lelőtte feleségét, majd öngyilkosságot követett el egy aradmegyei erdőőr

Megdöbbenő családi tragédia játszódott le az aradmegyei Moneasa (Menyháza) községben. Eddig még nem tisztázott körülmények között Popa Teodor menyházai községi erdőőr, vadászfegyverével több lövést adott le feleségére. A sörétek a szerencsétlen sor-su asszony testébe fúródtak és azonnal halálát okozták. A

gyilkosság elkövetése után az erdőőr önmaga ellen fordította fegyverét és öngyilkosságot követett el. Popa Teodor bucsulevet hagyott hátra, amelyet az aradi ügyészséghez kézbesítettek. A bucsulevél felbontása után derül majd ki, hogy mi idézte elő a szörnyű családi drámát.

Maradék árban

egész öltönyre kabát-ra, kosztümre és kisebb darabok. Vászon árúk nagyon olcsón kaphatók

Steiner maradékosnál

Calea Victoriei No. 3. az udvarban balra.

SZINHÁZ

DALOL A VOLGA

Bemutató előadás április 4-én

Szabadkay színigazgató veze tése alatt álló, Erdély második nagy operett társulata, csütörtökön este kezd meg oradeai vendéjátékát a Mária királyné színházban. Szabadkay szintársulata eddig Târgumuresen és Brasovban játszott és mind a két városban már az első este csatát nyert. Napról-napra fokozódó siker mellett.

A legnagyobb sikert mégis Schreiber-Jenei nagyoperettjével a Dalol a Volga újdonsággal érték el és ez készítette az igazgatóságot arra, hogy minden más darabot levegyen műsoráról és tiz estén át csak a Dalol a Volga operettet adja.

Most erdélyi körutra indul a társulat és az első állomása Oradean, ahol az ünnepi nagy bemutatkozó április 4-én csütörtökön este lesz, amikor is a Dalol a Volga Schreiber-Jenei nagyoperettje lesz műsoron több estén keresztül.

A vendéjjáték műsora:

Április 4. csütörtök este 9: DALOL A VOLGA (Jeney János és Schreiber Alajos nagyoperettje).

Péntek este 9: DALOL A VOLGA.

Szombat d. u. 3: CSÓKOS ASSZONY (Operett, olcsó hely árakkal).

Szombat d. u. 6: DALOL A VOLGA.

Szombat este 9: DALOL A VOLGA.

Vasárnap d. e. 11, matiné: IGLOI DIÁKOK (Teljesen új bejanulással, olcsó helyárakkal).

Vasárnap d. u. 3: DALOL A VOLGA (Rendes helyárakkal).

Vasárnap d. u. 6: DALOL A VOLGA (Rendes helyárakkal).

Vasárnap és hétfőn este 9: ROMÁN ELŐADÁS.

Kedd d. u. 5: Csárdáskirálynő (Olcsó helyárakkal).

A fenti előadásokra jegyek elővételben válthatók hétfőtől kezdődőleg a színház baloldali elővételi pénztáránál naponta d. e. 11—1-ig és d. u. 4—8-ig.

Pályázat

A Sántimreu-i (hegyközszenimrei) fogyasztási szövetkezet főüzleténél bolt- és korcsma-kezelői állásra.

Javadalom: a forgalom után 4 és fél, a monopol és cukor után 1 százalék jutalék, havi 400 Lei készpénz, természetbeni lakás: szoba, konyha, kamara és kerthasználat, a fűtésre 10 köbméter tűzifa s 150 liter petróleum, amelyekből az üzlethelyiségeket fűteni és világítani tartozik, évi forgalom cca egymillió lei, amely fokozható.

Ovadékul 40.000 Lei készpénz és 50.000 Lei ingatlanbetáblázás kívántatik.

Pályázati határidő 1. év április 20.

Igazgatóság.

SPORT

Venus—Rapid

Román Kupa döntő kilátásban

Kisorsolták a román Kupa középdöntőit

A Román Kupa középdöntőit tegnap este sorsolták ki. A sors most sem mutatkozott szeszélyesnek és nem a két erős csapatot párosította össze. Ilyen módon sima mérkő-

zésekre van kilátás és Venus—Rapid döntő lett valószínű. A sorsolás alapján, a középdöntő műsora a következő:

Venus—Sportul Studentesc. Rapid—Braila F. C.

Călăraşiban játszik román husvétkor a NAC

A calarasii Tricolor Venus csapata román husvétkor négyes körmérkőzést rendez. A mérkőzésre meghívták a NAC

csapatát is. A zöld-tehéreken kívül, a Gloria-Marasesti és az Oltul (Sepsiszentgyörgy) csapata vesz részt.

Dávid sérült - Justin véd

Osszeállították a román válogatottakat

Economu Virgil szövetségi kapitány a tegnapi edzés után összeállította a válogatott csapatot. A keddi tréningen David megsérült, de azt hitték, hogy a sérülés nem súlyosabb természetű. Tegnapi kiderült, hogy Davidra nem lehet számítani. Így a csapatot a következőképpen állította össze:

Románia A.: Justin — Sfera Felecan — Vintila, Rasinaru,

Lupas — Mihailescu I., (Bindea), Mihailescu II., Humis, Bogdan, Gica Popescu.

Románia B.: P. Radulescu — Petrescu, Lengheriu — Sclovan, Simatoc, Marienut — Oana, Torzsok, Constantinescu, Henegar, Jurca, (L. Mihailescu). A B. csapat, mint ismeretes, Belgrádban játszik, Jugo szlavia B. válogatottjával.

Délamerikai turára hívják meg a Duna Kupa győztesét

Budapesti jelentés szerint, nagy felűnést keltet az az argentiniai híradás, amely szerint a Duna Kupa győztesét fényes anyagi feltételekkel délamerikai portyára hívnák meg. A győztes válogatott Argentína, Brazília, Uruguay és Peru válogatottjaival játszana.

A portyát az argentin szövetség rendezné.

Érthető, hogy a hír nemcsak Budapesten, de Bucurestiben és Belgrádban is nagy felűnést keltett és jelentékeny mértékben hozzájárul a Duna Kupa iránti érdeklődés fokozásához.

Összeállították a magyar válogatottat a svájciak ellen

(Budapest). A vasárnapi magyar csapat ez: Csikós — Pákaždy, Biró — Király, Sárosi III., Balogh — Kincses, Sütő, Szuhai, Tóth, Kalocsay. Tartalékok: Tóth, Olajkár I. Dudás

(Polgár azért nem tartalék, mert bécsi játéka miatt fegyelmi van ellene). A svájci csapat ez: Palladio — Minelli, Lehman — Springer, Andreoli, Bickel — Abbeglen III., Monard, Amado, Aebi G., Aebi P.

Meghalt az első modernkori Olimpia maratongyőztese: Spirios Louis

Athéni jelentés szerint Spirios Louis az 1896. évi athéni olimpia maratonfutó számának győztese meghalt a görög főváros közelében levő Marussi faluban. Spirios Louis egyszerű földműves volt, egész éle-

tében görög nemzeti viseletben járt. A berlini olimpián Hitler vezér külön kihallgatáson fogadta és az öreg atléta a görög versenyzők élén vonult fel az olimpiai stadionban.

Rádió műsor

Szombat

BUCURESTI. 12.10 Román dalok. 12.45 Román táncok. — 13.30 Bécsi zene. 14 Hírek. — 14.40 Liviu Serban tangó zenék. 18 Országőr szervezett órája. 19.45 Hírek magyar nyelven. 20.45 Hírek. 21 Rádió-

posta. 22.10 Hírek, sporthírek. 23 Szentimentális zene. 23.45 Hírek angol, francia, német és olasz nyelven.

Budapest. 11: Hírek. 13.10: Rádió szalonzenekara 13.40 Hírek. 14.30 Szórakoztató hanglemezek. 17.50 Zenekari hangverseny. 21.40 Olasz szerzők hanglemezei. 23.10 közvetítés a Palais de Danse-ból.

Apróhirdetések

ALLAS

Lápkihordót a Calea Victoriei és környékére, továbbá egy másikat a Str. Moldova és Str. Pasteur környékére felvesz a Friss Ujság. Bevezetett helyek este fél 6 órától 2—3 órai elfoglaltság. Havi fixfizetés és percent. Gyakorlottak előnyben. Jelentkezni a kidőhivatalban, Piafa Mihai Viteazul 4.

Szakképzett, józan, dolgos feleségű vincellért azonnal felveszek havi fizetéssel. Strada Duca 25. 1061

Ügyes kifutó fiut keresünk. Orthodox Izraelita Hitközség, Fuchs Mór u. 2. 1062

Magános takarítónő, ki románul tud, felvétetik. Cuza Voda 24. Orient szálloda. 1060

Megbízható kifutófiut keres Economia kenderáru üzlet, str. Avram Iancu 22. 1059

Cipész munkás ágó gyerek-munkára felvétetik azonnal, Str. Industria 2. Kovács. 1058

Megbízható mindenest bejárónőt azonnalra felveszek. Pavel u. 12 I. ajtó, földszint. 1057

Kocsist azonnalra felvesz a Schwartz, szikvizgyár, Vlahuta 52. 1056

Diótörő munkáslányok felvétetnek. Házhoz is kiadunk diótörni. Weisz, Aurel Vlaicu ucca 2. 1052

Cipészsegédek export munkára felveszek. Saguna 7. 1047

Takarítónő és egy szobainas felvétetik. Érdeklődni dr. Aurel Lazar ucca 4. portáznál. 1054

Előosztályu aljamunkások, kik az ágó munkában gyakorlottak, valamint összeállítók és etnikai tanulók és tanulólányok azonnalra felvétejnek We-Ego cipőgyárban Horia u. 12. 1028

Főzni tudó mindenest jó bizonyítványokkal felveszek. Str. Gheorghe Lazar 15. 1055

14—15 éves fiukaj, leányokat, jó kereséjtel ujságárusításra felveszünk. Jelentkezni a Magyarság kiadóhivatalában, Piafa Mihai Viteazul 4.

Megbízható mindenest azonnalra felveszek. Horváth, Căgălniceanu u. 2-c. 497

VÉTEL-ELADÁS

Vészek aranyat, ezüstöt, briliánt, gyémántot. Herbst ékszeráruház. Reg. Ferdinand 3. 5010

Házhely eladó. Col. Iosia 23 utca. Értekezni str. Ioan Ghica 13. 1063

Kisebb szőlőt házzal veszek. Str. Biserici 26 szám. 1022

Eladók fajfisza puli kutya-kölykök. Str. Nic. Jiga 1. ajtó 4. 991

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNEL ORADEA.